

MAGYAR KURI

Bétsből, Pénteken, October' 29-dikén 1819.

Nagy Britannia.

Arról, hogy a' Parlamentum mostanság nem vélt sietséggel összehívattik, ily magyarázatot olvasunk a' Londonban Oktober' 12-kén költ Ministeriális Kurirban: —

„A' Parlamentumnak összehgyülésére meghatározott nap November' 23-dika; és mi örvendünk, hogy ezt oly hozzáadással jelenthetjük, hogy a' Parlamentum éppen és egyedül tsak azért hívattatik: a' szokásnál hamarabb össze, hogy azon eszközökről tanátskozzék; a' mellyek hasznosoknak találtathatnak arra, hogy az Országot a' maga belső el-
 lensegeinek valkmerőbátor mesterkedéseik ellen megoltalmazzák. Az Ország' Fianantziájáról szó se' fog lenni az eszten-
 dőnek azon részéig, melyben ezen tárgyat a' Parlamentum mindenkor fontolás alá szokta venni. Éppen ily kevésse szolgáltnak külső Országokat illető környülállásaink is valami olyan okot, a' mellyért a' Parlamentumot ily hamar összehívattatni szükséges lett volna. Hanem az egész Országban mindeneknek, kik tsak a' Radikális Reformáló-
 dást vagy titkon nem ohajtják, avvagy rajta nyilvánóságosan nem dolgoznak, meggyőzettelve kell affelől lenniük, hogy a' Consiitutziónak, némelly új 's az idő' nagyon szorgató környülállásaival meg-
 egyező oltalmaztatásra, legyen haladhatatlan szüksége. Mi mind ez ideig meg nem szüntünk azt erőssíteni, hogy a' Király' jó és békességes indulatú alatt-

valójinak jussok legyen arra, hogy megkivánhassák az Országlószéktől, hogy őket azon félelmek, veszedelmek, 's gonoszságok ellen, mellyekkel őket a' békételeneknek valkmerőbátor mesterkedéseik szűnés nélkül fenyegetik, megoltalmazza. Az Ország-
 nak ezen bátorságot megszerezni, melly más szókkal annyit tesz', mint a' nyakasságnak, lázzadásnak, és istentelenségnek mo-
 tanában fenyegetődző lelkét elnyomni, ez fog az a' nagy Probléma lenni, mellyet a' Parlamentumnak meg kell fej-
 teni.“

Az Anglia Szabadság' természete hozza magával, hogy a' Status, és maga ez a' Szabadság is, két nagy résznek egymással való ellenkezése, 's ezen ellenkezésnek szembetűnő kinyilatkoztatása által, tartattassék-fenn. Ezen hasznos ellenkezésnek most ugyan nyilvánóságos példáját látjuk Angliában a' Reformálók 's (ha így szollhatunk) az Anti-Reformálók között. Ezen ellenkesésen már örökre rajta maradt ez a' deák nevezet: *Oppositio*. Mielta az Angliai Constitutzió fenn áll, fenn áll azolta ez a' nevezet is. Azonban méltó a' megjegyzése, hogy az *Oppositzió*n többire mindenkor a' Ministerekkel ellenkező rész értetődik. Most nem. Most a' néphen magában van, 's az egész Országban dolgozik az ellenkezés, 's mint a' Kurirnak feljebb felhozott szavaiból kitettzik, 's éppen ez leszen az, melly által az Országlószék a' Reformálókat vizre akarja vinni. Szüntelen ol-

assuk, hogy a' Reformálók melly nagy számú gyűléseket tartanak, melly határozásokat tesznek, 's a' Régens Princzhez melly hathatós kérelmeket készítenek. De azt is olvassuk, hogy ezek a' Reformálók a' népnek nagyobbadon az aljasabb részét teszik, 's mihelyest ezek valahol össze- gyűlnek, ugyan ott azonnal a' leggazda- gabb Polgárok, Bankosok, a' Kereske- dők is összehgyűlekeznek 's amazokkal éppen ellenkező kérelmeket készítenek, többire, ugyan azon városok' vagy Gróf- ságok' Magistratusaik által nogattatván, a' Princzhez, melly utolsók osztán fo- gantyú gyanánt szolgálják a' Ministerek- nek arra, hogy a' Parlamentumot meg- hívják az utolsóknak az első, tudni il- lik a' Reformálók ellen való oltalmazásá- ra. Mitsoda indító okaik legyenek az itt említett Anti-Reformálóknak a' Reformá- lók ellen kikelni, láthatni az itt követke- ző Kérelmből, mellyet 1500 Londoniak Oktob. 1-ső napján az úgynevezett Lon- doni tsapszék' szálájában készítették: — „Mi úgy szólnak ezek) a)ol megnevezett Kereskedők, Bankosok, Negotziások, 's Londoni egyéb lakosok, úgy itélünk, hogy nekünk a' mostani környülállások között nagyon szorgató kötelesség paran- tsolja, azt, hogy, előre tartott tanács- kozásunk után, gondolkodásunkat követ- kezendőleg nyilatkoztassuk ki, tudni il- lik: Mi, azoknak a' mesterkedő 's rossz indulatú embereknek gonoszágaikat, kik a' Religiónak álnok módon alája ásni, 's lázszató irások és beszédek által táma- dást és árulást gerjeszteni iparkodnak, 's hika' tudatlanok' elméjének megszalásá- ra a' jelenlévő terhes környülállásokat használván, őket oly lépésekre venni iparkodnak, mellyek ezen terhes környül- állásokat még sokkal terhesebbekké te- hetnék, minthogy nekik minden cél- zássik fejtelenség és zürzavaroskodás — gyűlöljük. Mi, bizonyos sorsú polgár-

társainknak szenvedéseiket és inségeiket valóságos mély bánkodással szemléltük: de remenljük, hogy ezen szenvedések és inségek tsak hamar elmulók fognak len- ni; és mi igen nagyon ohajtjuk, hogy minden eszközöket, mellyek ezen inse- geknek és szenvedéseknek elháríttatás- sokra elővétettetni fognak, elősegíthes- sünk: midőn ellenben azt is kinyilatkoz- tatjuk, hogy mi minden erőszakos pró- batételeknek, mellyek az Előljáróknak megijesztetésekre célozhatnának egész erőnkel ellentállani magunkban álhata- tosan eltökélttük, 's telyes bizodalmun- kat a' törvények' erejébe, a' törvények- nek tisztán való megtartatásába, 's a' Törvényhozó Gyűlésnek böltsességébe, helyhezettjük.“

A' Ministeri Kurir így fejezi ki a' maga vélekedését az Anglusok közt mostan folyó történetekre nézve: — „A' mi mostani betegségünk, úgy mond, a' Reformálás' böltsességének telyes vértü- sége. Mindenütt bolondok állanak elő, 's éretlen gyümöltseiket, minden eddig szokásban volt régi jók helyett, eladni a' piatzra viszik. Minden előtök élt em- bereket, gyáváknak, üres kaponyáknak, setöttség' fijajinak tartanak; nekik tsak most a' 19-dik Században lett az okosság okossággá, 's a' világosság világossággá. Ők a' multaknak nem tsak e' vagy ama' részét támodják meg mint megavultat, elkopottat, vagy nem tökéletest: minden régiségeket az újítás' itélőszéke' elejébe czi- tálnak, hogy mind felforgattatassanak, 's új formába öntetessenek. Ők a' Thro- nustól 's a' Parlamentumtól fogva az utol- só Politziai katonának kinevezetetéséig, min- dent egy új mértékhez valamelly tsuda meg és ha bennünket valamelly tsuda meg nem tartánd, egész épületünknek ki kell a' sarkából esni, 's közönséges felfordu- lásnak kell belőlle következni. A' mi dol- gunk nem egyéb, hanem a' Régi és Új

között, minden Vólt és Lejéndő között való közönséges tusakodás. Ha a' tapasztalás a' theoreának, a' valóság a' képződésnek, engedni talál, így oda leszen a' mi Constitutzióknak épülete. De jó reménség láplál, hogy minden mesterkedések füstbe fognak menni.“

* * *

Azon Londoni Reformálók, kik ott a' Spafieldi és Smithfieldi gyűléseket organizálták 's kormányozták volt; most ismét mozgásban vagynak, hogy újabb gyűlést organizáljanak, melly végre ily meghívást bocsátottak köz kezeke: —“

„Harmadik közönséges Gyűlés, a' Smithfielden.

„E' hónap' 20-dikán, vagy talám még hamarabb is, melyről újabb jelentés fog közönségessé tétettetni, a' Reformálóknak egy nagyon nevezetes gyűlést kell a' fő városban, a' Smithfielden tartaniok. Ha a' Szabadság' barátjai a' magok ügyöket az Országnak minden részeiben áthatatossággal oltalmazni nem fogják, úgy minden eddig tett iparkodásaik füstbe mennek. Jövendő sorsaikat mostan tulajdon kezeikben hordózzák. Mi tehát mulassuk egész Britania előtt még egy felséges bizonyoságot annak, hogy állhatatossággal eltökéltettük magunkban, hogy békességes úton és a' jó rendnek megtartásával még egy próbát akarunk tenni az eránt, hogy panaszainkon segíthessünk 's a' Parlamentumnak reformáltatását megnyerhessük. Apelláljunk a' Fejedelem' elejébe még egyszer! — „Rólt Oktober' 7-dikén 1819-ben.“

„Aláírta: „Thistlewood,
Titoknok.

* * *

Azt a' Yorkshiri Grófságban Ok-

tober' 4-dikén a' Stiercoot-moor térségén tartatott nagy népgyűlést, melyről keddi újságunkban röviden emlékeztünk, így írják-le környülállásosabban 's egy kevésbé tréfásan némelly Londoni levelek: — Mikor az egygyik Orátor éppen beszédje' közepén járna, hirtelen ily kiáltás hallatott a' nép közt: Constables! Constables! (Constables annyit tesz', mint nálunk a' Politziai katona.) Ezen kiáltás, mint a' futó tűz, úgy befutotta mindenütt 's olly rettegéssel töltötte-el a' sokaságot, hogy egyszerre mindenek meg akartak futamodni, és már sokak meg is futamodtak vala, midőn az Orátoriszékről ezen szavak hallattak: Hamis lárma! Hamis lárma! Maradjatok zászlójitok mellett! Hivjátok vissza elfutott pajtasaitokat! A' ti jó Barátotok Stoks Ur, ki maga is Magistratualis személy, maga is itt van két fíjajival egygyütt, hogy beneteket minden igazságtalanság ellen védelmezzen. Ezen biztatásnak foganatja lett; mindenek azonnal bátrabban viseltek magokat. Hanem nagyon nevetséges volt nézni sokakat, férjfiakat és asszonyokat, kik a' futásközben, ki a' paputsát, ki a' kalapját, ki a' keszkenőjét elvesztvén, meztelen nyakkal, hajadon fővel, vagy meztelen lábbal állottak, pedig az esső ügy esett, mint ha töltötték volna. Az elveszett portékák azonközben az Orátoriszék mellett hoszszú rudak' végükre szurattattak, hogy a' magájét ki ki megismerhesse 's visszakerhesse: de a' melly ismét nagy zürzavarodást okozott, minthogy a' kik vesztesek voltak, mind oda tolakodni iparkodtak. Oly nagy tolongás volt, hogy néhány asszonyok elájultak. Valaki azt jóvallván, hogy az asszonyokat jó lesz' felemelni az Oratori állásokra, ebből a' kövelkezett, hogy nem soká úgy megterhelődtek az állások, hogy nagy rettegéssel leroskadtak, és sokak megsebesedtek. Helyreállítód-

ván végre az állások 's a' tsendesség is, Moore nevű Reformáló Ur hozzá fogott a' 25 jóvállásoknak felolvasásához, de nem soká rekedezni kezdvén oda adta Saxton nevű Radikális barátjának, hogy olvassa tovább, maga pedig, ámbár mint Reformáló minden olyan italt megvetni köteleztetik, a' mire taksa van vetve, most ezen kemény fogadástól elállani tsakugyan jónak találta, 's egy jó flasko rozsolist elővévén, barátjai között kézről-kézre botsátotta. —

„A' jóvállásoknak felolvasatása után a' két Fladther (nem Flodder) Kisaszszonyok állottak elő. Az idősebb, Anna, nagyon szemérmetes félelmeskedéssel kérte az Elölülőt, hogy beszédjét mondhasse-e! De nagyon reszketett, annyira, hogy az irás nélkül semmit se' tudott mondani, sőt az irást elő vévén, elolvasására se volt alkalmas; mallyet az Ifjabbik Fladther látván, haragosan ki kapta kezéből az irást, 's nagy elragadtatással felolvasta. A' mit elolvastott, ennyiből állott: — „Elölülő Ur! Itt által adom az Urnak a' mi Köszöntő irásunkat. Egy Reformáló Atyafit is választottunk - ki, hogy azt az Ur előtt felolvassa. Mi reménljük, hogy az Ur ezt úgy fogja tollunk fogadni, mint szívünknek tisztán való kitöltését 's lelkünknek igaz gondolatait. Ha a' mi mai munkánk a' jövendőben kitsirázó emberi nemzetnek valamely hasznára lehet, ez nekünk életünk' estvéjén megnyugtatósul fog szolgálni. Ohajtjuk, hogy az egek a' mi iparkodásainkra kegyelmesen tekintvén azokra véghetetlen áldást adjanak. (Az esső ezen beszéd alatt nagyon esett.) — Azt jegyzik-meg ezen fiatalabb leányról, hogy rettenetes reformáló indulattal bír. Ezen egész napon arról beszélt, hogy melly boldog következesei fognak ezen reformálódásnak lenni, ha tökéletességre mehet. — Már most Mi-

tehelnek, a' leányok' Reformáló testvérjeknek kellett volna eléállani, hogy az említett Köszöntő irást felolvassa, de hijába várta az Elölülő, mert a' fíjú a' jóvállások' 25-dik cikkelyének meg akarván felelni, egész figyelmét a' Manchesteri szerentsétlenek' számára való alalmisnagyjűtésre fordította, 's az olvasással nem sokat gondolt. — A' leányok a' közelebb említett szkofiumos Szabadsági Sipkát is által adták végre az Elölülőnek, mellyet ő azzal visszazonozott nékiek, hogy Megköszönő irást határozottatott számokra a' gyűlés' névében, melly után a' Kisaszszonykak magokat méilyen meghajtván, haza mentek.“

* * *

Oktober' 12-dikén nevezets per fordult elő Carlisle nevű Könyváros ellen, azért, hogy Payne Tamásnak ezen című munkáját a' *Józan Okosság' Századja*, 's más ilyeneket is kihirdetett, mellyekben a' Biblia 's Keresztien Religionak Isteni fundálója ellen nagyon megbotránkozató dolgok találattak, Harmintz Püspökök hivatattak-meg, kétségkívül mint Bizonyásgtévő tanuk, ezen Itélőszék előtt való megjelenésre. Carlisle azon számtalan Philosophicus könyveket hozta-fel a' maga védelmezésére, mellyek Angliában szabadon olvastatnak. Véghetetlen sok ily Philosophicus könyveket hordatott össze a' Törvényszék' szalájába annak megmutatására, hogy a' Payne' munkájában 's a' többekben, mellyeket ő kinyomtatott, 's mint nállataláltató eladó könyveket kihirdettetett, semmi olyan tárgy nem taláttatik, a' melly ezen Philosophusoknak könyveikben fel nem találattana, vagy mint következés, ezekből ki nem hozattathatna. Mitsoda itéletet fognak reá mondani az Esküdtek, ezen tudósításoknak útnakindulásakor még nem tudatott.

A' Bridges nevű Londoni új Lord-májort Október' 9-dikén szokott pompával, beiktatták.

Spanyol Ország.

A' Madridi Udvari újságban az Országra nézve ily vigasztaló tudósítás fordul elő a' Sárga Hidegről: — „Úgy látszik, hogy ezen betegség *San Fernando* városában (Leon szigetén) már eljutott arra a' fő gráditsra, a' melynél már feljebb nem mehet, és a' melyről következőképpen lassanként lejjebb kell szállania és végre egészen meg kell szünie. September' 15-dikén 1086-ra telt volt a' betegek' száma, 's azon hónapnak 24-dikéig naponként és gráditsenként annyira leszállott volt, hogy már ezen napon csak 495 betegek találtattak. Hasonlóképpen látszott ienni a' dolog Kadixban is, a' hol September' 29-dikén 4075-re telt a' betegek' száma, kik közül azon napon 62-ten haltak meg; melynél feljebb nem gondoltak, hogy hágyon se a' betegek se a' halottak' száma. Chiclanában és Puerto Santa Mariban is pusztított, sőt *Rotálba* és Xeresbe is bekapott: de a' két utolsóbbakban nem nagyon kegyetlenkedett; Xeresben még csak öt beteget számláltak, kik a' Sárga Hideg miatt estek ágyba. Egyéb városaiban ezen parti tartományoknak nem látszik ezen betegségnek semmi nyoma. Puerto-reában se'. Hanem egy más kedvetlen történet okozott nagy gondot az Országlószélnak, a' tudni illik, hogy ámbár a' Sévillai Orvosi Junta még Sept. 16-dikán azt a' nyilatkoztatást tette vala, hogy ott ezen betegségnek semmi nyoma nem látszana: még is a' következett napon a' Városnak Santa-Cruz nevű külső részében oly nagyon kitettzett a' méregnek ott léte, hogy 24-dikig 33-ra telt a' betegek' száma, kik közül csak

23-mán maradtak meg életben. Egyéb városok' Juntái kemény eszközöket vettek elő a' veszedelem' terjedésének meggátlására; nagy vigyázással vagnak kivált a' betegeknek az egésségesektől való elkeresztetésére. Az Extramadurai és Új-Kastíliai Fő Kapitányok nem vesztegelnek, hanem minden iparkodásaikat a' veszedelemnek elhárítására fordították, melyre azt itélték leghathatósabb eszköznek, hogy Sierra Leonán által kemény katonai kordont vontak. Az Országban egyéb részeiben tökéletes jó egészség uralkodik. Az is nagyon jó, hogy Kadixban mostanság eső esvén, ez az ott uralkodó nagy hévséget mérsékelte, 's következőképpen a' betegek' számát kevesíteni fogja.“

A' Frantzia újságokban kijött Spanyol levelek szerint, még a' Madridiak is nagyon megrettentek, midőn azt látták, hogy ezen Sárga Hideg Andalusziának több városaira kiterjedett. A' Madridi kapuk azonnal bezárattattak, kettőt kivéven, mellyek a' polgároknak szoros vigyázása alá bizattattak, hogy egy embert is be ne bocsássanak, ha Andalusziából vagy Spanyol Országban valamely Déli részéről érkezik. Gondolják, hogy előrevaló vigyázásból még a' Királyné se fog mostanság Madridba menni, hanem meg fog Burgosban állapodni.

Beszélik, hogy a' Kadixi nagy expeditióznak mostani vezérét Gróf Calderont elvadászták volna a' Kadixi fő tisztviselői karok, hogy ő okozta vigyázatlan rendelkezései által a' Sárga Hidegnek az Országba lett bekapását.

A' mostani Spanyol Külső Ministerről a' San Fernandói Herczegről ilyen esmértető megjegyzést adott-ki a' Londoni *Morning Chronicle*: — „Ezen Herczeg egy Andalusiai, Marquis *Casa Malgarejo* nevű régi familiából való ember. A' Frantzia revoluziónak kiütésakor egy

Spanyol Lovás Regement' Oberstere volt. A' Királlyal egy idős; ennek minden idő-töltéseiben részesült, 's mind az Udvarnál tartózkodott. Ő, és a' Békesség' Fejedelme két testvért tartottak, úgy mint a' Cardinalis Bourbon testvér hugának két leányait, melly szerint ő, a' Királlyal is atyafias.

Frantzia Ország.

A' Frantzia Képviselő Kamarák meghivattattak, hogy Nov. 15 - dikére gyűlekezzenek össze.

A' *Mária Antonia* megölettetése napján, Oktober' 16-dikán Párisnak minden templomaiban közönséges istenitisztelet tartatott, mellyen minden polgári és katonai tiszti karok megjelentek: hanem halotti beszéd helyett minden prédikálószékekből tsak a' Királyné butszó levele olvastatott-fel.

Párisi közönséges levelek erősítik, hogy a' Számkivettett Frantziáért, minden departamentekben, kérelem hordoztatik széljel, és aláírások gyűjtettnek reá.

„A' Frankfurti Diétának utóbbi végzései, így szoll Párisban a' *Gazette de France*, egymással nagyon ellenkező érzékenységeket gerjesztettek-fel a' nálunk találtató részrehajlások között. A' Royálisták örvendezve szemlélik azon eszközöket, mellyek Német Országon elővételtek, a' mellyeket egyedül tsak a' megtartódás' lelke látszik jóvalottnak lenni, 's a' mellyeknek a' végre való szükséges voltokat, hogy ne' tsak egyedül Német Ország, hanem az egész Közönséges rend, azon rettenetes felfordittatástól, a' milyent a' mi revoluziónk Európára hozott vala, megmentethessék, nem könnyű meg nem esmerni. A' mi úgy nevezett Liberálisaink ellenben nagyon kiáltoznak ezen eszközök ellen; azt mondják, hogy ezek a' mi Constitútzióknak sarkalatos részeit is-fenyegetik;

nem sok hítja, hogy éppen azt is nem erősítik Királyunkrol, hogy a' Német Országi Revoluziosokkal a' Diéta ellen-egygyütt tartana, és hogy a' Bourbonok ágyujit a' Német Országi Sándok' hegyes töreiknek segítségére küldené. Még most tsak annyira bortsátkoznak-ki, hogy azon Staturembereket, kik ezen Frankfurti Diéta' határozásait készítették, oltáro-lják. Azt is mondják, hogy ezen végzések minden *talentum* nélkül volnának irat-tatva. Hanem ezen Urak, mint látszik nem értenek az ellenség' megtámo-dásához; oly pontokra igazítják ágyuik' célzásait, a' hol az ellenség legkeveseb-bé megsebesíthető.

„A' mi Frantzia Royalistáink az ál-tal, hogy a' Carlsbadi és Frankfurti vég-zéseket helybe hagyják, semmit se' hi-báznak a' magok' hazájok' Constitútziója ellen. Ezek a' Carlsbadi és Frankfurti Végzések egyáltalában nem ellenkeznek az Országlási formáknak megjobbittatás-sokkal, ott, a' hol a' bekövetkezett új állapotok vagy a' valóságos jó, úgy ki-vánnyák. A' Német Szövetségi Aktának 13-dik cikkelye, melly által a' Német Népeknek Rendek ígértettek, ezen vég-zések által nem töröltetett-el; ezek által tsak arra van a' célzás, hogy ezen Cik-kelyt a' Fejedelmek' böltsessége, és ne' a' népek' felzendülése töltesse-bé; hogy az újítások a' régi talpkövekre építtesse-nek, nem pedig, hogy a' tulsó Rénausi Radikális Reformálók, ezen régi talpkö-veket tűz és vas által semmivé tegyék; 's végre oda van a' célzás, hogy a' régi Német Ország úgy reformálódjék, mint a' régi Anglia reformálódott volt, nem pedig, hogy össze rontattassék, mint a' régi Frantzia Ország össze rontatta-tott vala, hogy egy Experimentális Po-litikai Cursus állíttassék-fel, melynek min-den hibáji veszedelemre vezérle nének, 's minden új próbáji vér-özönt okoznának;

Egy szóval oda van ezen Végzésekkel a' czélzás, hogy a' társasági kimiveltetés lépésenként folyjon, 's az erőszakétel helyett a' fennálló renden jobbitás tétlessék, a' helyett, hogy egészen felforgattassék. Oda voltak a' czélzások a' Carlsbadi és Frankfurti végzésekkel, tudni illik: Hogy a' 13-dik Czikkelynek nem igazán magyaráztatása megelőztesék, azért, hogy ezen Czikkelyre nézve ne kívántassék többé a' Fejedelmektől az, hogy a' régi, Rendek' állapotján fundáltatott Systema' helyébe, a' melytől Német Országot tsak a' hodoltatas és a' katonai Revolutziók fosztották vala meg, és a' melly a' népek' szabadságára és holdogittatására megkívántató mindenféle kezességekkel, zálogokkal lír, egy egészen új Politikai Systema tétlessék."

Bordeaux városában a' hajósok közt nevezetes per fordult elő. Atalanta nevű hajó, a' melly Mieussens-Roze Firma alatt fennálló társaságnak tulajdona, azzal vádoltatik, hogy, mint tengeri rágadozó felkészülvén 's kivezven, a' meny hajót elfoghat, minden tekintet nélkül kipredálja, 's az után megfúrván a' hozzá tertozó emberekkel egygyütt elsüllyeszze; 's minthogy a' Napkeleti India felé evező hajók, hogy ott portékát vásároljanak össze, többire mindenkor sok kész pénzt szoktak oda vinni, kivált képpen ezeknek elfogdosásán iparkodjék; meghatározva pedig, hogy egy Sophia nevű hajót fogjon-el, a' melly éppen most az Atalantával egygyütt rakodott és készült Bordeauxból a' kivezéshez, 's másfél millió Spanyol Piasterek voltak rajta. További plánuma, mint a' Vád Aktáiban mondatik, az Atalantának a' lett volna, hogy, minekutánna eleget predált és raga-

dozott, valamelly pusztia szigethez evezzen, ott a' Kapitány a' hajósoknak egy nagy vendégséget adjon, őket megrészegittse, 's mind azokat, kikhez telyes bizodalma nem lehetne, hogy el ne árulják, megelősse. Az Atalantát Rogue nevű Kapitány árulta-el, azt mondván, hogy őtet az Atalanta' Kapitányához, kinck neve Mougin, valami Boutellier nevű ember verbuálta-be hajós Hadnagynak, és ő be is állott ezen tengeri tolvajok közzé, de tsak azért, hogy plánumjokat egészen kitanulván, azután őket elárulja. Az Atalanta' Kapitánya azonban mindent tagadt, azt is felhozván mentségül, hogy az ő hajóján tsak 4 ágyuk és 25 emberek, a' Sophián pedig 12 ágyuk és 40 emberek találatnak, melyre nézve fel se' lehet tenni, hogy ő oly kevés erővel a' Sophiát meg akarta volna támodni.

Német Ország.

Nem volt igaz az a' hír, melyet némelly közönséges levelek is kiadtak vala, hogy a' Német Burschok Helvétziának határain valami közönséges in-neptartásra most az őst hajóval ideje alatt öszszegyülekezni akartak volna: tsak az adta volt ezen hírre az alkalmatosságot, hogy ők az ilyen nyugvó időkben utozásokat szoktak tenni, 's most leginkább a' magok régi módi öltözetjek által tün-tették nagyon szembe magokat, a' melly öltözeti módit már még a' Helvétus ifjak is fel kezdették vala tőlők venni.

B é t s.

Császár és Király ő Fige kegyelmesen méltóztatott, Mélt. B. Josika János Ur ő N.ságát, kiről közelébb irtuk, hogy az Erdélyi Nagy Fejedelemség Fő Kormányozó Széke' Második Elölülőjévé nevezetett légyen, egyszersmind a' maga Valóságos Titkos Tanácsosává is kinevezni.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —

Oct. 26-dikán 249 $\frac{1}{2}$ — 27-dikén 249 $\frac{1}{2}$ — 28-dikán 249 $\frac{1}{2}$ — forintot.

Magyar Ország.

A' Pesti Közönséges Fő Oskolának ezen folyó esztendőbeli állapotjáról ezeket olvassuk: —

A' Pesti Királyi Universitásban folyó 1819-dik esztendőben tanultak öszveséggel 754-gyen: kik közül Theologusok voltak 65; Juristák 96; Medicusok, Chirurgusok, és Patikáriusok 194; Philosophusok és Inzsinörök 399. Különkülön pedig első esztendőbeli Philosophusok 171; II-dik esztendőbeliek 139; III-dik esztendőbeliek 82. — Az Orvosi Tudományt Tanulók I-ső esztendőbeliek 8; II-dik esztendőbeliek 22; III-dik esztendőbeliek 14; IV-dik esztendőbeliek 14; V-dik esztendőbeliek 15. Chirurgusok: Magyarok, és Németek I-ső esztendőbeliek 49; II-dik esztendőbeliek 34. — Törvényt Tanulók I-ső esztendőbeliek, a' Philosophiai Cursus változása miatt, melly három esztendőre terjesztetett; ezen esztendőben nem voltak; II-dik esztendőbeliek 54; III-dik esztendőbeliek 42. — A' Theologusok I-ső esztendőbeliek 20; II-dik esztendőbeliek 19; III-dik esztendőbeliek 6; IV-dik esztendőbeliek 20. — Ezen esztendő folytában 1818-diki Sept. első napjától számlálva Doctorságra emeltettek, a' Theologiában T. Malossi Antal; Haulik György; Fischer Bertalan; Salamin Ferencz; Oswald Ferencz Urak. — A' Törvényekből közönségesen: Havass József, és Demerácz Alojz Urak. Az Egyházi Törvényekből: Koross Mihály; Bezerédy Miklós; Braidswer Antal; Priviczter Ferencz Urak. Az Orvosi Tudományból: Szabó József; Kubányi András; Bugár Pál; Bulla Károly; Hrebenda János; Boross Sámuel; Auer Károly; Patachiek Károly; Maurer János; Christen

Kristóf; Rang Ferdinánd; Haraszi Mihály Urak. — Polgári Seborvosok és egyszersmind Bábáskodó Mesterek lettek 29. Patikáros Mesterek 4. Bábák 47. Barom Orvosok 22. Philosophiabeli Doctorok 22. Inzsinörök helyben hagyattattak 11.

* * *

A' Magyar Nemzeti theatromok' gyarapodásáról ismét egy szép tudósítást olvasunk, melynek ez a foglalatja: —

A r a d o n a' múlt Septembeben igen nagy kedvet találtak a' Debreczeni Magyar Theatralis Társaságnak Játékai, melyeket a' N. Vármegyének Fő Tisztjci, és a' Megyebeli Nemesség számos megjelenéssel tisztelt meg. Valamint a' Játzó személyeknek pontos előadása, úgy a' résztvevő Publikumnak hazafiusága is nagy tiszteletet érdemelnek; 's azt a' kívánt reménységet nyujtják, hogy nem sokára Nemzetünkben közönségessé leszen ezen ~~tisztes mulatságnak~~ megkedvelése, melly által valamint a' Nyelv, és az Erköltsi szokások tinosodnak; úgy a' szépnék érzése közönségesebbé lesz. A' végre kiváltképpen foganatosak voltak Vandza Urnak ezen Társaság Al-Igazgatójának találmanya szerént elrendelt Tablók, melyek kellemetes Historiai Jelenéseket képzeltek. Illy tapasztalás emlékezetbe hozta T. *Sándorfi József* Urnak Ns. Bihar Vármegye Fő Orvosának érdemét, a' ki sem fáradságát, sem költségét nem kóméli, hogy ezen Magyar Társaságnak Debreczenben és Nagy Váradon állandó Játzó-Szint tarthasson: valamint már több esztendők olta tart is; 's mostanság mind a' két városban ezen szép czélra nagy költséggel házokat ts szerzett. Tisztelet, háladás emlékezetének!!!